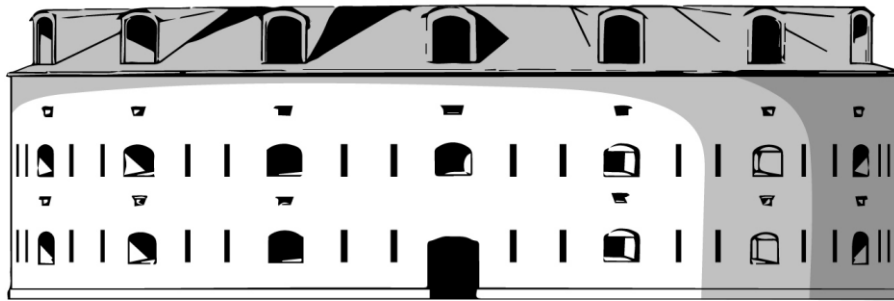

Bomarsund

Bomarsunds fästningsområde, del 1

FÖRBEREDELSE MATERIAL FÖR
SKOLOR / LÄTTLÄST

Berättelsen om Bomarsund

Finland och Åland var del av Sverige
i många hundra år.
Mellan år 1808 och 1809
krigade Sverige och Ryssland.
1809 blev det fred och
det blev nya gränser mellan länderna.
Nu blev Finland och Åland en del av Ryssland

Sverige och Ryssland hade varit
fiender länge.
För att skydda den nya gränsen
stannade många tusen ryska soldater
på Åland.
Men man behövde en fästning och
en plats för krigsfartyg.
Därför byggde man Bomarsunds fästning.
Där skulle cirka 5 000 soldater
bo och arbeta

Huvudfästet är största delen av Bomarsund som du kan se idag.

Huvudfästet är byggt i tegel, men på utsidan finns stora stenblock av rosa, åländsk granit.

Man tänkte också bygga 12 torn.

Mellan tornen skulle det finnas murar.

Innanför murarna byggde man en stad.

Den hette Nya Skarpans.

Öster om huvudfästet, på ön Prästö, fanns ett militärsjukhus.

Där fanns också begravningsplatser.

Cirka 2 000 ryska militärer och straffångar byggde Bomarsunds fästning.

De började bygga år 1832.

Fästningen blev aldrig klar.

Fundera tillsammans:

Varför var det så viktigt med en begravningsplats när man fortfarande byggde fästningen?

Krimkriget

Ryssland krigade också med Osmanska riket.

År 1853 gick England och Frankrike med i kriget på Osmanska rikets sida, mot Ryssland.

Det kriget heter Krimkriget.

Den 8 augusti år 1854 kom engelska och franska militärfartyg till Bomarsund.

12 000 franska och engelska soldater gick i land.

De anföll Bomarsunds fästning.

Bara en del av Bomarsunds fästning var färdigt byggd.

Bara 3 av 12 torn var klara.

De engelska och franska fartygen stängde vägen mot Ryssland.

Bomarsund kunde inte få någon hjälp från Ryssland.

Tidigt på morgonen den 13 augusti
angrep franska soldater Brännklintstornet.
Där fanns bara tio kanoner.
Det gick inte att försvara Brännklintstornet.
Fransmännen vann tornet.

Nästa dag sköt fransmännen på Notvikstornet.
De sköt ett stort hål i Notvikstornet.
På kvällen gav de ryska soldaterna upp.
Fransmännen hade vunnit Notvikstornet.
Under tiden sköt engelska fartyg på
huvudfästet.

Fundera tillsammans:

*Hur tror ni att de engelska och franska
soldaterna och sjömännen gjorde för att förstå
varandra?*

På eftermiddagen den 16 augusti
gav de ryska soldaterna i Bomarsund upp.

Då hade cirka 130 personer dött,
både engelsmän, fransmän och ryssar.

Men många fler dog

i sjukdomen kolera

som var en epidemi på 1800-talet.

Ta reda på:

Vilken slags sjukdom var kolera?

England och Frankrike ville
att svenska soldater skulle vakta Bomarsund.
Men Sverige var ett neutralt land.
Sveriges regering sa nej.
De skickade inga soldater till Bomarsund.

England och Frankrike ville inte att Ryssland
skulle kunna använda Bomarsunds fästning.
Därför sprängde engelska och franska
soldater
Bomarsunds fästning i september 1854.
Sedan åkte engelsmännen och fransmännen
från Åland.

Funderna tillsammans:

*Varför tror ni att Frankrike och England ville
att Sverige skulle vakta Bomarsund?*

Åland blir demilitariserat

Krimkriget slutade 1856.

Åland fortsatte att vara en del av Ryssland.

Men när det blev fred bestämde man att Åland skulle bli demilitariserat.

Det betydde

att inga fästningar fick byggas på Åland och inga soldater fick finnas här.

Den regeln gäller fortfarande.

På Åland kallar man tiden

från år 1809 till år 1854

för Bomarsundstiden.

Då var Bomarsund den viktigaste platsen på Åland.

Bomarsunds fästning är ett kulturminne.

Det betyder att det är en plats som ska skyddas

så att människor i framtiden

också kan se den.

